CropLifeNL Bulletin

MAART 2023

Suikerbietenteelt werkt aan verduurzaming en weerbaarheid

MIDDELENPAKKET ONDER DRUK, TOEKOMST TEELT ONZEKER

>>>

Minister Adema koerst op loskoppeling verkoop en advies

>>>

CropLife NL nu ook op LinkedIn

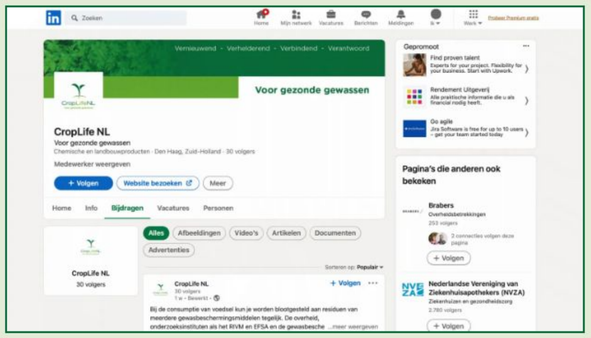

>>>

CropLifeNL
Voor gezonde gewassen

CROPLIFE NL BULLETIN – MAART 2023 CropLife NL Bulletin is een uitgave van **CropLife NL**. CropLife NL behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. CropLife NL Bulletin verschijnt maandelijks in digitale vorm . Aan- en afmelding voor een kosteloos abonnement kan via dit **formulier**.

REDACTIE CropLife NL, Postbus 80523, 2508 GM Den Haag – **croplife@croplife.nl** – **www.croplife.nl** – **CropLifeNL** - **LinkedIn**

TEKST EN REALISATIE Fred Meijer Communicatie **ONTWERP EN LAY-OUT** Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen

FOTOGRAFIE Cosun Beet Company, Fred Meijer

Minister Adema koerst op loskoppeling verkoop en advies

Minister Piet Adema van LNV wil verkoop en advies van gewasbeschermingsmiddelen loskoppelen. In een **Kamerbrief** van 28 februari 2023 geeft hij aan dit voornemen te hebben. In de praktijk houdt dit in dat telers worden verplicht zich periodiek te laten adviseren over gewasbescherming door een onafhankelijk adviseur. Op deze manier wil de minister invulling geven aan de afspraak hierover in het regeerakkoord en tegelijkertijd ervoor zorgen dat de continuïteit en toegang tot kwalitatief goed advies gewaarborgd blijft.

De minister zegt hiermee aan te sluiten bij de Europese Verordening Duurzaam Gebruik, die momenteel in ontwikkeling is. In de eerste concepten van deze Verordening is de verplichting voor telers opgenomen om periodiek een onafhankelijk advies in te winnen. De minister schrijft: 'De inwerkingtreding van de Verordening Duurzaam Gebruik kan echter nog enkele jaren op zich laten wachten en de uiteindelijke inhoud is afhankelijk van de Europese onderhandelingen. Daarom kies ik er voor om een verplichting tot het inwinnen van onafhankelijk advies al via het nationale spoor in te voeren, waarbij dit (snel) gevolgd zal worden door het Europese spoor, zo verwacht ik.'

De minister motiveert zijn voornemen met het argument dat geïntegreerde gewasbescherming en het inzetten van niet-chemische maatregelen een meer centrale rol moet hebben bij het beschermen van gewassen.

Verder geeft de minister in zijn brief aan dat hij de kwaliteit van de adviezen wil verbeteren door het aanscherpen van de vakbekwaamheidseisen voor adviseurs. Ook wil hij het scholingsaanbod voor telers op het terrein van geïntegreerde gewasbescherming versterken. Tevens streeft de minister naar een systematiek waarin het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het niveau van teler en adviseur wordt gebenchmarkt.

CropLife NL heeft in de discussies over dit onderwerp telkens het belang van deskundig advies over gewasbescherming benadrukt. Met het voorstel van de minister zijn er voldoende mogelijkheden om de deskundigheid van de adviseurs te waarborgen.

TERUG

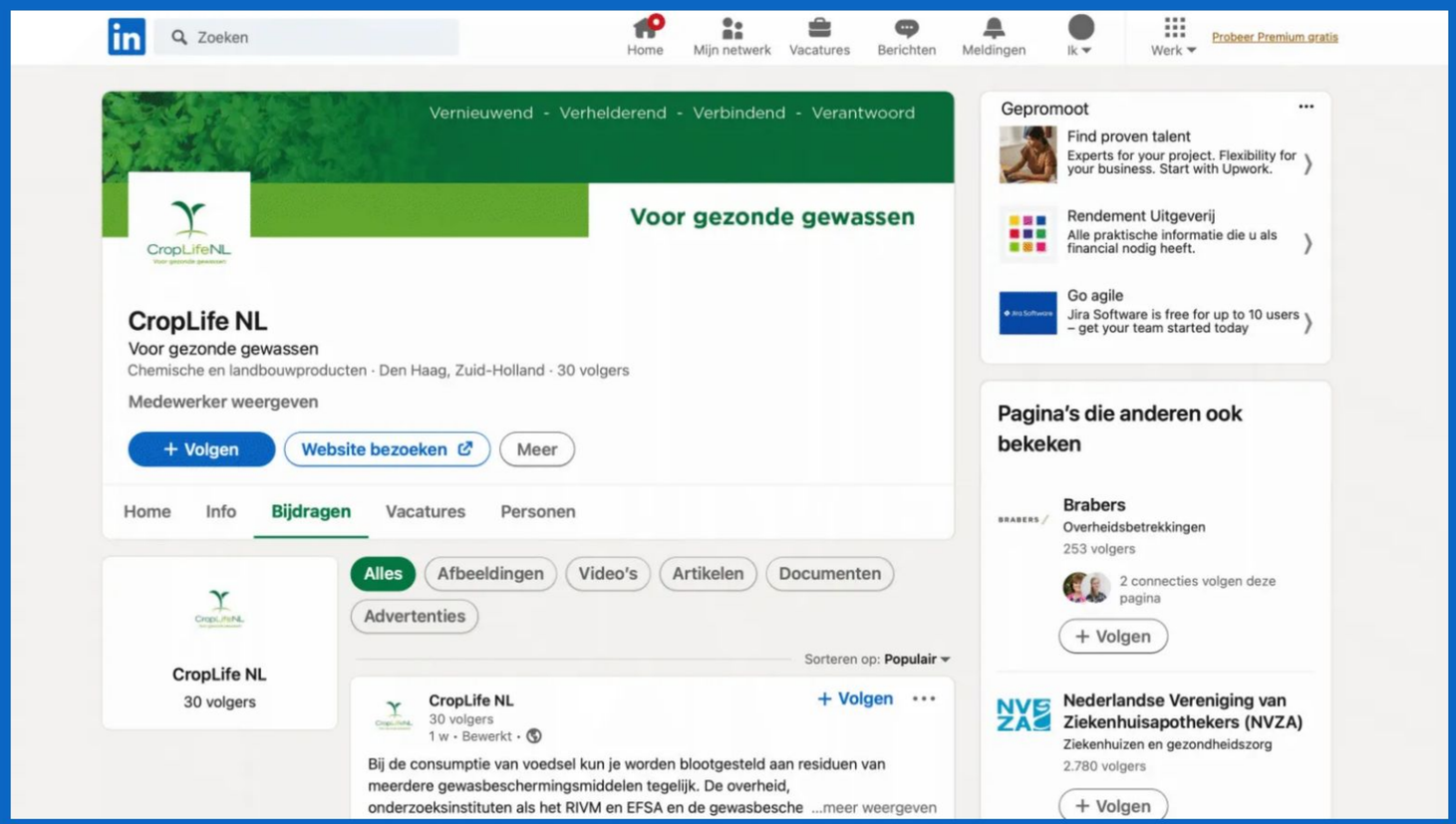

CropLife NL nu ook op LinkedIn

Sinds kort is CropLife NL actief op **LinkedIn**. "LinkedIn is voor ons een belangrijk medium om te luisteren naar onze omgeving en om aandacht te vragen voor ontwikkelingen in onze sector", zegt Jan Verschoor, algemeen directeur van CropLife NL.

CropLife NL was al langer actief op **Twitter**, maar nu dus ook op het meer zakelijke en beroepsmatige platform LinkedIn. "De afgelopen periode zijn wij door steeds meer mensen ontdekt en worden onze berichten breed gedeeld."

Uiteraard benut CropLife NL het LinkedIn-platform om artikelen en berichten uit het CropLife NL Bulletin onder de aandacht te brengen. Bijvoorbeeld de recente post over onderzoek van het RIVM naar cumulatieve blootstelling, dat veel reacties opleverde. In de toekomst zal CropLife NL ook position papers en standpunten delen.

Met onze aanwezigheid op dit platform staan wij beter in verbinding met onze omgeving en kunnen we ons bereik vergroten, geeft Jan Verschoor aan. "We hopen hiermee op constructieve bijdragen en reacties rondom het thema gewasbescherming."

Volgt u CropLife NL al op LinkedIn?

TERUG

Suikerbietenteelt werkt aan verduurzaming en weerbaarheid

MIDDELENPAKKET ONDER DRUK, TOEKOMST TEELT ONZEKER

De suikerbietenteelt is één van de grotere akkerbouwgewassen in Nederland. De teelt kampt met vergroening van het effectief middelenpakket. Daar komt de reductiedoelstelling van Farm to Fork nog bij. Als oplossing hiervoor wordt hard gewerkt aan het verder verduurzamen en weerbaarder maken van de teelt. "Maar het is nog onzeker of dat gaat lukken, en of dat op tijd lukt. Het is echt de vraag of we op korte termijn de toekomst in Nederland oplossingen kunnen vinden", zegt Pieter Broojmans van Cosun Beet Company.

Nederland: 84.000 hectare suikerbieten

Volgens de **meest recente gegevens** van het CBS omvatte het Nederlandse akkerbouwareaal in 2022 circa 536.000 hectare. Daarvan was 84.000 hectare suikerbieten, vertelt Pieter Broojmans, Manager Agrarische Dienst Centraal van **Cosun Beet Company**. Dit gewas is van groot economisch belang voor de verwerkende industrie in Nederland (niet aardappelen, tarwe, gerst en zaaiuien. Niet ernaast suikerbieten is nadelig statisti

Pieter Broojmans, Manager Agrarische Dienst Centraal van Cosun Beet Company

Uit suikerbieten wordt suiker gewonnen, en omdats steeds meer andere producten (zie kader onderaan dit artikel), Cosun is het bedrijf in Nederland dat dit doet. Er zijn 3 suikerbietenverwerkingsfabrieken in Nederland (en nog 1000 akkerbietenverbouwers. De telers die aan Cosun Beet Company leveren, zijn lid van de coöperatie Cosun. Ze krijgen een vergoeding voor de geleverde bieten en delen mee in de winst."

1,3 miljoen ton suiker per jaar

Cosun Beet Company heeft twee productielocaties voor suiker in Nederland: in het Brabantse Dinteloord en in Anklaar (Groningen). Ze produceren samen 1,3 miljoen ton suiker per jaar. De Nederlandse suikerbietenteelt leveren jeto ten procent van de totale suikerproductie in Europa.[1] Er is ook een productielocatie in het Noord-Duitse Anklam. Daarnaast heeft Cosun Beet Company nog enkele **andere locaties**.

Cosun en haar leden kunnen terugkijken op een goed bietenjaar, aldus Pieter Broojmans. "De productie bedraagt dit jaar gemiddeld 14,1 ton suiker per hectare. Dat is iets boven de gemiddelde van de laatste vijf jaar. Dat is vooral te danken aan het langer groeiseizoen met veel zon, wat bekend is voor de suikerproductie. Als de droogte en de hitte niet zo erlnven weer geweest, kwamen het suikergehalte en de suikerproduktie nogl hoger geweest."

De productielocatie van Cosun Beet Company in Dinteloord, Noord-Brabant.

Middelenpakket krimpt, gewasbescherming steeds nijpender

De suikerbietenteelt kampt al geruime tijd met een krimpend effectief middelenpakket. "De toelatingsreizen voor gewasbeschermingsmiddelen worden steeds strenger", legt Pieter Broojmans uit. "Het aantal nieuwe middelen dat beschikbaar komt, is zeer beperkt. En voor een deel van de toegelaten middelen vindt geen herregistratie plaats. Het aantal werkzame stoffen voor insecticiden en fungiciden is al enige tijd kwalmend. In 2019 werd de suikerbietenteelt ook nog eens geconfronteerd met de verbieding van neonicotinoiden. Deze insecticiden waren zeer herbicoiden werkt het ook steeds nijpender. Voor het ongeziefen van nematoden die door de toenemende aardwarmte vanuit Europa niet kunnen worden gehergeldeerd."

Daar komt nog eens bij dat de Europese **Farm to Fork strategie** streeft naar halvering van het middelengebruik in 2030.

Nog veel onzekerheden

De inspt van suikerbieten. De suikerbietenteelt staat voor grote uitdagingen van zetten, plagen en onkruiden afkomstig te bestrijden en de teelt rendabel te houden.

Door de hiervoor geschetste ontwikkelingen staat de suikerbietenteelt voor grote uitdagingen om te blijven bestaanbaar en rendabel. Uitdaging is dan ook om de teelt rendabel te houden. Daarmee is de suikerbietenteelt een kwers ingelegen om de teelt verder te verduurzamen en weerbaarder te maken. "Maar het is nog niet te zeggen of dat gaat lukken. Er zijn nog veel onzekerheden", zegt Pieter Broojmans.

Cosun Beet Company spreekt in dit proces een actieve rol, samen met de aangesloten telers en het BIS, het kennis- en onderzoeksinstituut voor de suikerbietenteelt in Nederland.

De belangrijkste uitdagingen zijn de bestrijding van vergelingsziekte, cercospora en onkruiden.

Vergelingsziekte kan opbrengst halveren

Een gevlochte ziekte in de suikerbietenteelt is vergelingsziekte. Deze ziekte wordt veroorzaakt door een virus, dat wordt overgedragen door bladluizen. "Door het virus kleuren de bladeren geel en valt de fotosynthese verstoord. De fotosynthese is vooral voor de suikerproductie. Het virus kan een opbrengstdaling van 30 a 50 procent geven", licht Pieter Broojmans toe.

De aangewezen manier om vergelingsziekte te bestrijden (egentlijk: voorkomen) is het bestoken van de bladluis die de ziekte overdraagt. Dat moet gebeuren in de eerste maanden van het groeiseizoen. Daarna is het "gewoon" min of meer gewacht. En gebeuren geen middelen om het virus zelf te bestrijden, de bestrijding van bladluis is de enige methode.

"We hebben al derlig jaar een zeer effectieve methode hiervoor: een insecticide uit de groep van de neonicotinoiden, in het pillenzaad. Deze beschermt de jonge plant tegen luizenvraat. Dat gebeurt in een lage dosering en een gericht. Eckhar, in 2019 werden plotseling drie voor de bieten belangrijke neonicotinoiden in Europa verboden, omdat ze ervan verdacht worden schadelijk te zijn voor bijen en andere bestuivers."

Overigens heeft Pieter Broojmans hiervoor zijn twijfels als het gaat om de bietenteelt: "Bieten bloeien niet en worden dus niet bestuivers. Ik ben dan ook niet bezorgd. Maar we hebben nu eenmaal met dit besluit te doen. Daarom zijn we metteen tot actie overgegaan in het bedenken en ontwikkelen van oplossingen."

Bietenzaad in de vorm van pillenzaad. Voorheen bevatte dit een middel tegen de bladluis die het vergelingsvirus overbrengt. Dit middel is nu echter verboden, met verstrekkende gevolgen voor de bietenteelt.

Bladluis: geen middelen meer voor pillenzaad

Met het wegvallen van de drie neonicotinoiden zijn er geen middelen meer die ter bestrijding van de bladluis aan het pillenzaad kunnen worden toegevoegd. Er zijn alleen nog maar middelen voorhanden die slechts in a-wanden zitten", vertelt Pieter Broojmans. "Uitbreiding is dan correct. Er wordt al gesproken aan de bladluis opdukt. Gemiddeld qual een telser dirk a twee keer per seizoen tegen bladluis. Telers gevoen aan het niet te bergingen waarom een gerichte, laagpotoverse behandeling met pillenzaad wordt verboden en zij gedwongen worden om meer te spuiten."

Cosun Beet Company heeft, in samenwerking met IRS en Delphy, voor ladbestrijding door middel van een bladbeupaling een monitoringsystem ontwikkeld ("Dat systeem stoot een network van percelen verspreid over het land, waar medewerkers van Delphy en Cosun Beet Company tot aanvullende bladluistellingen gaan. Ook worden bladluizen gevangen en geanalyseerd op virussen. Advies Epidemie), dat telers via een app kunnen raadplegen en waar ze de meest actuele gegevens zien. Ze worden gewaarschuwd als in hun regio de schadewaarde (aanwezigheid luizen) wordt overschreden. Het advies is dan dat de teler meteen zijn/haar eigen percelen controleert op luizen, en aan de hand van schadeexemplars beslaat of hij/zij al dan niet moet bestrijden. Zo vindt bestrijding op exact het juiste moment plaat, dat is het meest effectief en omvolge bestrijding wordt voorkomen."

Een parcel suikerbieten met pielden waar de planten zijn aangetast door vergelingsziekte.

Groot risico op resistentie

Het aantal beschikbare middelen voor zaadbeitsbrijing in suikerbieten is zeer beperkt. Daardoor is het risico op resistentie-ontwikkeling groot, omdat telers naaneinde toepassing van grove middelen. Er wordt bietenteelt nu meer één middel toegelaten voor ladbestrijding. Voor seizoen 2022 heeft de Commissie de werkzaamstof pirimicarb toegelaten voor bestrijding van de zwarte bonenluis op suikerbieten, is op dit moment nog onzeker", zegt Pieter Broojmans. "Gewasbeschermingsmiddelen zijn cruciaal voor de bietenteelt. Maar uitwaard gaan we intussen door met het verder verweerbaarder maken van de teelt tegen luizen en vergelingsziekte."

Dat deed de suikerbietenteelt op vier fronten. We noemden al het monitoringsystem. "Dat wordt steeds geavanceerder. Verder werken we aan kennisvergroeting over de relatie luizen de virusontwikkeling en de samenwerking van de plant. Het vergroten van de kiemk kans bijdragen aan de weerbaarheid van de plant. Ook onderzoeken we de mogelijkheden van de inzet van nematoden gezet oplossen die weerbaarder zijn tegen vergelingsziekte. In dat boden hopen we dat de Europese Commissie de weg gaat vrijmaken voor veredelingsbietenteelt CRISPR-Cas. Dat geeft een versnelling in de veredeling die echt nodig is, zeker gezien de doelstellingen van Farm to Fork voor 2030."

Dat laatst heeft zijn gronde middelen. "De worden weliswaar door de gewasbeschermingsbedrijven ontwikkeld. Maar ook onderzoek naar een zo effectief mogelijk toepassing van grove middelen doen we als sector zelf. Hier zien we overigens geen doorbraak op korte termijn, want er zijn hiaiens geen grove middelen waarmee we bladluis kunnen bestrijden."

Zeer smal middelenpakket tegen schimmelziekten

Een andere, zeer relevante ziekte in suikerbieten is cercospora. Dat is een schimmelziekte die de bladeren aantast. Die ziekte zorgt dan voor de aanwezigheid van zwarte bladeren aangroen. Als dit gebeurt, is de bietenplant niet in staat om prooiend opbrengstniveau's te kunnen bereiken. Ook bestrijding van schimmelziekten is aanhoudend aan meeldauw, roest, ramulaire en stemphylium.

"Ook hier kampen we met een zeer klein middelenpakket, waarbij afwisseling van middelen erg belangrijk geworden is. Voor cercospora zijn we bezig met de ontwikkeling van een monitoringsystem ontwikkeldt", vertelt Pieter Broojmans. "Dit systeem werkt met een landelijk network van sensoren in bietenparcelen, die de temperatuur en luchtvochtigheid in het gewas meten. Die zijn iamedio dank bepaalend voor het al dan niet toelaaien van schimmelziekten als cercospora. Die gegevens worden dan bereikbaar via de gerosamde BIS-app. Een teler kan ook sensoren in zijn eigen percelen plaatsen. Op deze manier hopen we cercospora de baas te blijven. Maar we weten dat, door het smalle middelenpakket, resistentie op de tiet lgt."

Een zeer relevante ziekte in suikerbieten is cercospora, een schimmelziekte die de bladeren aantast.

Een landelijk network van sensoren in bietenparcelen helpt telers om het juiste moment te kiezen voor de bestrijding van schimmelziekten.

Onkruidbestrijding wordt moeilijker door Farm to Fork

En dan is er nog de onkruidbestrijding, waarvoor ook het aantal beschikbare gewasbeschermingsmiddelen kleiner wordt. Ook hier zijn de Europese zorgen steeds verder drieerd. Bentwoorden hetzelfd bijvoorbeeld aan het gebruikte volume gewasbeschermingsmiddelen in suikerbieten herbiciden. De doelstelling van Farm to Fork van 50 procent reductie in 2030 zal dan verstrekkende gevolgen hebben voor de onkruidbestrijding in bieten.

Gelukkig zijn er moeie ontwikkelingen in de mechanische onkruidbestrijding, waar Cosun Beet Company actief aan bijdraagt, vertelt Pieter Broojmans. "We hebben dit jaar ver sceiles met bietenpercelen waar externe partijen kunnen experimenteren met onkruidbest-ijding: mechanisch, chemisch of een combinatie van beide."

De onkruidbestrijding met behulp van robots en camerapetsuur de onkruidherkenning ontwikkelt zich momenteel snel. "Cosun Beet Company onderzoekt de praktische werking van een robot, de FarmDroid. Deze werkt autonoom en kan zoveel tuisen de rijen als in de ij onkruid mechanisch bestrijden. Momenteel is de robot nog niet rendabel, maar dat zal wel gaan veranderen. Als de robot kan zo'n 25 hectare per seizoen bijhouden (nlst 2021 was een uitdaging om de meerprijs van dergelijke technieek terug te krijgen in de suikerprijs. We hebben voorslaoig met de luw om die kosten terug te vragen."

De FarmDroid is een autonoom werkende robot voor mechanische onkruidbestrijding.

Toekomst suikerbietenteelt onzeker

Pieter Broojmans heeft nooie ontwikkelingen geschetst, die bidrragen aan het verder verduurzamen en weerbaarder maken van de suikerbietenteelt in Nederland. "Maar het probleem is wel dat de tijdsdruk hoog is. Farm to Fork streeft naar 50 procent reductie van middelengebruik in 2030. Dat is al over zeven jaar", stelt Pieter Broojmans. "Het is echt de vraag of er op termijn oplossingen in de vorm van middelen kunnen komen. Ik ben bezorgd dat dat niet lukt. Dan moet er uitzoeken. En of we de teelt zo weerbaar kunnen maken dat de teelt overeind kan blijven met dit zeer beperkte pakket aan fungiciden, insecticiden en herbiciden. Zonder moderne veredelingstechnieken als CRISPR-Cas gaan we het zeker niet redden. De teelt van suikerbieten wordt steeds ingewikkelder en het rendement komt steeds meer onder druk te staan. Terwijl de kosten voor gewasbescherming meeie door de roest van alternatieven, alleen maar hoger worden. Er zijn nu al telers die afhaken. Het is de vraag of we op tijd oplossingen hebben en we de bietenteelt overeind kunnen houden in Nederland. Ik hoop van wel, maar ik ben ook realistisch. Maar, zoals gezegd, leveren we daarvoor een maximale inspanning. Al blijft het afwachtaf erg onzeker."

De complete bietenplant benutten en volledig circulair

Het hoofdproduct van suikerbieten is suiker. De bieten worden in het neuer gewogd en in de parcede wasbemoter" jenaan aan de Fabrieken geleverd. Dit is de eerste bietenbewerkingsstap van de bieten wordt dikwijs gemaakt, een halfbietsel, waar suiker uit wordt gekristalliseerd. Een deel van dit dikwijs wordt afvalbietenpulp gedroogd en gebruikt als Dit uitendelijke suikerproduktie wordt afvalbietenpulp gedroogd.

Inmiddels wordt door Cosun Beet Company de bietplanten volledig benut, vertelt Pieter Broojmans. "Een voorbeeld is bietenpulp. Dit product bevat zoet eiwit en wordt van roukiter gebruikt als veevoer. Cosun Beet Company heeft nu ook, in het kader van de eiwitcrisis een hunnen voedingsproduct ontwikkeld op basis van bietenpulp. Dit heet Fibieux en wordt gebruikt in vleesvervangers."

Voor de verpakt tot het bietenpulp zijn inmiddels verschillende toepassingen bedacht. Verder wordt aan deel van het bietenpulp, als zo ook resten van bietenblad en bietenpulpes, op het terrein van Cosun Beet Company verjaat tot groen gas. De grondstoffen voor de biomm worden gebruikt in onder deze cultuurwerkten. "Het Biel Deel hoogwaardige inwitten. We zijn zo aan het uitzoeken hoe we de bietenteelt overeind kunnen houden in Nederland. Ik hoop van wel, maar ik ben ook realistisch. Maar, zoals gezegd, leveren we daarvoor een maximale inspanning. Al blijft het afwachtaf erg onzeker."

De tanks met dikwijs op de productielocatie van Cosun Beet Company in Dinteloord.

TERUG